

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра соціально-економічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни «Основи економічної теорії»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (правоохоронна діяльність)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024р. № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою
Сумської філії
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 08.07.2024р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 13.08.2024р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-економічних дисциплін Протокол
від 25.06.2024р. № 23

Розробник:

завідувач кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії ХНУВС,
кандидат економічних наук, доцент Лук'янихіна О.А.

Рецензенти:

1. Професор кафедри міжнародних економічних відносин ННІ БіЕМ СумДУ,
доктор економічних наук, професор Таранюк Л.М.
2. заступник директора - начальник відділу навчально-методичної роботи
Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент Науменко К.С.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 Кількість тем – 9	26 Цивільна безпека 262 Правоохоронна діяльність перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс <u>перший</u> Семестр <u>перший</u> Види контролю: <u>залік</u>
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – <u>18</u> ;		Лекції – <u>6</u> ;
Семінарські заняття – <u>18</u> ;		Семінарські заняття – <u>8</u> ;
Самостійна робота – <u>54</u> ;		Самостійна робота – <u>76</u> ;

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – набуття студентами економічних знань, формування у правоохоронців економічного мислення – здатності пізнання найбільш суттєвих рис і взаємозв’язків економічної дійсності, визначення способів і методів господарсько-правового вирішення соціально-економічних та виробничих проблем, пов’язаних з їх подальшою практичною діяльністю.

Завдання:

- виробити бачення і розуміння економічних законів, економічних процесів та явищ минулого та сучасності; розкрити зміст економічних законів і категорій, суттєвих причинно-наслідкових зв’язків економічних процесів, форм їхнього вияву, об’єктивних внутрішніх суперечностей, подолання яких забезпечує поступальний економічний рух суспільства;
- обґрунтувати способи застосування економічних законів для вирішення господарських завдань, реалізації економічної політики у відповідності до інтересів людини, колективів, суспільства;
- обґрунтувати раціональні форми управління господарством, практичні заходи щодо розв’язання економічних суперечностей, досягнення ефективних результатів розвитку виробництва і зростання життєвого рівня населення;

- навчити використовувати економічні знання для здійснення досліджень у галузі не тільки економіки, а й права і соціології навчити студентів працювати зі спеціальною економічною літературою;
- розвинути вміння всебічно, критично аналізувати інформацію різноманітних джерел, самостійно трактувати проблеми суспільного економічного розвитку минулого й сучасності;
- сформувати у студентів вміння використовувати методологічні й теоретичні підходи економічної науки при вирішенні соціально-економічних та виробничих проблем.

Міждисциплінарні зв'язки:

В освітньо-професійних програмах підготовки бакалавра «Основи економічної теорії» є вихідною і передуює вивченню дисципліни «Судова бухгалтерія». вивчення економічної теорії дає базові економічні знання для подальшого вивчення цивільного права, а також розділів кримінального права, пов'язаних з економічною діяльністю.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- зміст категорій і законів, що характеризують загальні основи суспільного виробництва та закономірності його розвитку;
- визначення предмету і функцій економічної теорії, методів пізнання соціально-економічних процесів; сутність форм організації суспільного виробництва;
- умови виникнення, сутність, категорії і закони товарного виробництва (товар і його властивості, гроші і їх функції) кругообіг і оборот капіталу; закономірності формування доходів (заробітної плати, прибутку, торгового прибутку); сутність і форми суспільного відтворення, сутність інфляції, безробіття, фактори економічного зростання; сутність і причини економічного розвитку;
- закономірності еволюції товарного виробництва і становлення сучасної ринкової економіки; методи і засоби державного регулювання економіки;
- особливості тіньового сектору економіки та специфіку функціонування економічних суб'єктів у ньому.

вміти:

- Застосовувати економічні закони для аналізу соціально-економічних явищ, подій.
- Пояснювати вплив економічних потреб та інтересів на розвиток суспільного виробництва;
- Аналізувати вплив продуктивних сил, відносин власності та виробничих відносин в цілому, на розвиток економічних систем і моделей;
- Аналізувати шляхи подолання інфляції;
- Виявляти чинники, що впливають на корупційну складову у процесах

- приватизації;
- Розраховувати показники суспільного виробництва;
- Наводити графічне вираження еластичності попиту і пропозиції;
- Виявляти характерні риси ринку праці України і пояснювати показники, що його характеризують;
- Розраховувати ціну товару, його собівартість;
- Класифікувати підприємства відповідно до класифікаційних ознак того чи іншого виду;
- Пояснювати вплив методів і засобів державного регулювання економіки на економічний розвиток.

Програмні компетентності ОЕТ (ОК.08) 262 ПД (ОПП 2024р.)

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни	
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (КЗ)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК12 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності – СК	СК 1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій. СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел. СК 16. Здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА №1. «Економічна теорія як наука».

Економіка як об'єкт вивчення економічної теорії. Економічна теорія в системі економічних наук. Предмет економічної теорії. Система економічних відносин та їх структура.

Сутність і типи економічних систем, критерії їх класифікації.

Продуктивні сили, економічні відносини і механізм господарювання.

Місце відносин власності в економічній системі. Економічний зміст власності. Право власності. Характеристика типів та форм власності.

Економічні категорії, економічні закони й економічні закономірності.

Методи вивчення економічних процесів, їх структура та специфіка, застосування в економічній теорії.

Функції і структура економічної теорії. Роль економічної теорії в становленні світогляду сучасного економічного мислення юристів та працівників правоохоронних органів.

ТЕМА № 2. «Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати»

Сутність і цілі суспільного виробництва як основи життя і розвитку людського суспільства. Економічний кругообіг: виробництво, розподіл, обмін і споживання.

Економічні потреби суспільства, їх суть і класифікація. Закон зростання потреб. Економічні інтереси, їх суть і взаємозв'язок з потребами. Економічні суперечності – джерело соціально-економічного прогресу. Безмежність потреб і обмеженість ресурсів.

Сутність ресурсів і факторів виробництва. Марксистська теорія особистого і речового факторів виробництва та їх складових. Класифікація економічних ресурсів в «Економікс»: земля, капітал, праця й підприємницькі здібності.

Тінювий сектор суспільного виробництва, його масштаби, структура, проблеми правової протидії та легалізації.

ТЕМА № 3. «Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей»

Основні риси і форми натурального і товарного виробництва. Продукт праці. Натуральний продукт. Товар і його властивості. Послуга. Двоїстий характер праці, втіленої в товарі. Закон вартості та його роль у розвитку товарного виробництва.

Еволюційний розвиток обміну та форми вартості. Виникнення грошей та їх суть. Функції грошей. Закони обігу грошей. Сутність грошового обігу, грошові системи. Сучасні зміни у грошовому обігу. Перетворення грошей у капітал. Додаткова вартість.

Кримінальний капітал та його форми.

ТЕМА №4. «Ринок як економічна форма організації функціонування економіки»

Ринок; сутність, основні ознаки та умови існування. Суб'єкти і об'єкти ринку. Функції ринку.

Інфраструктура ринку, її функції та основні елементні блоки.

Основні елементи ринкового механізму: попит, пропозиція, ринкова ціна, економічна конкуренція.

Попит і його детермінанти. Закон і крива попиту. Пропозиція і її детермінанти. Закон і крива пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції.

Сутність, основні види, форми та методи конкуренції. Закон конкуренції.

Сучасні методи конкурентної боротьби.

Монополізація економіки. Антимонопольне законодавство і захист конкуренції. Особливості антимонопольної політики та демонополізації в Україні.

Ринок землі: особливості формування в Україні. Ціна землі.

ТЕМА №5. «Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин»

Сутність, умови та функції підприємництва за Господарським кодексом. Організаційно-економічні форми підприємництва. Суб'єкти, об'єкти та види підприємництва.

Сутність та основні ознаки фірми. Класифікація фірм за формами власності, видами та характером господарської діяльності, організаційно-правовими формами, розміром. Управління фірмою: сутність, методи, функції, стилі. Менеджмент. Маркетинг.

Капітал фірми як матеріальна основа підприємницької діяльності. Кругообіг і обіг підприємницького капіталу. Основний і оборотний капітал, основні і оборотні засоби. Фізичний та моральний знос. Амортизація. Норми амортизації. Показники ефективного використання капіталу фірми.

ТЕМА №6. «Витрати виробництва, ціна і прибуток»

Сутність витрат виробництва. Собівартість продукції, її структура та шляхи зниження. Класифікація витрат виробництва.

Прибуток як економічна категорія. Види прибутку. Середній і монополярно високий прибуток. Бухгалтерський, нормальний і економічний прибуток. Балансовий і чистий прибуток, фактори, що впливають на їх величину. Підприємницький дохід. Рентабельність. Кримінальні прибутки, їх джерела і шляхи боротьби з ними.

Сутність, функції і структура ціни. Фактори, що впливають на ціну товару. Класифікація цін. Методи ціноутворення.

Вплив трансакційних витрат на формування тіньового сектору економіки.

ТЕМА №7. «Ринок праці і заробітна плата»

Робоча сила як товар, його фактори: вартість, споживна вартість.

Сутність, специфіка і структура ринку праці та механізм його функціонування. Біржа робочої сили та механізм її діяльності. Особливості формування національного ринку праці в Україні. Регулювання ринку праці в Україні. Державна політика у сфері зайнятості.

Сутність і функції заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата. Мінімальна заробітна плата. Прожитковий мінімум. Форми і система заробітної плати. Фактори, що впливають на заробітну плату на ринках праці.

Тінізація заробітної плати, шляхи її протидії.

ТЕМА №8. «Макроекономічна рівновага й економічне зростання в

національній економіці»

Структура національної економіки.

Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт. Валовий національний продукт. Національний дохід.

Формування та розподіл національного доходу. Види доходів в ринковій економіці.

Суспільне відтворення: зміст, структура. Просте і розширене відтворення. Типи розширеного відтворення. Екстенсивний тип. Інтенсивний тип.

Економічне зростання і його фактори. Інтенсивний та екстенсивний тип зростання. Фонд нагромадження і ефективність його використання.

Циклічність розвитку національної економіки. Фази циклу та їх зміст. Види економічних циклів.

Економічні кризи: види, причини, сутність і шляхи подолання.

Макроекономічні явища. Безробіття: сутність, види, наслідки, методи подолання. Інфляція як негативне соціально-економічне явище. Суть, причини, типологія і шляхи подолання інфляції. Антиінфляційна політика.

Кримінальні фактори в економіці України як чинник економічної нестабільності і шляхи боротьби з ними.

ТЕМА №9. «Засоби і методи державного регулювання економіки»

Функції держави в ринковій економіці: законодавча, стабілізуюча, розподільча. Економічні функції держави. Провали ринку.

Основні напрями, форми і методи державного регулювання економіки: адміністративні (прямі) і економічні (непрямі). Політика державного регулювання економіки: грошово-кредитна політика, податково-бюджетна політика.

Сутність, функції і структура фінансової системи. Державний бюджет і бюджетна політика в Україні. Доходи і видатки державного бюджету. Бюджетний дефіцит і державний борг, шляхи їх подолання.

Податкова система і податкова політика держави. Сутність податків та зборів. Види податків: прямі та непрямі. Загальнодержавні та місцеві податки і збори.

Роль офшорних зон у механізмі ухилення від сплати податків та нелегальному вивезенні капіталу.

Банки і їх види. Банківська система України. Національний банк України, його функції.

Пасивні та активні операції комерційних банків, прибуток банків. Методи сучасної монетарної політики НБУ. Сучасна кредитна система. Сутність, функції і форми кредиту та його роль у розвитку макроекономічних процесів. Банки і банківський прибуток.

Фінансова безпека. Відмивання „брудних грошей” – одна з загроз в економічній безпеці держави.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №1							
Тема № 1: Економічна теорія як наука	10	2	2		-	6	
Тема № 2: Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати	10	2	2		-	6	
Тема № 3: Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей	10	2	2		-	6	
Тема №4 Ринок як економічна форма організації функціонування економіки	10	2	2		-	6	
Тема №5: Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин	10	2	2		-	6	
Тема №6: Витрати виробництва, ціна і прибуток	10	2	2		-	6	
Тема №7: Ринок праці і заробітна плата	10	2	2		-	6	
Тема №8: Макроекономічна рівновага й економічне зростання в національній економіці	10	2	2		-	6	
Тема №9: Засоби і напрями державного регулювання економіки	10	2	2		-	6	
Всього за семестр №1:	90	18	18		—	54	Залік

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №1							
Тема № 1: Економічна теорія як наука	8	2			-	6	
Тема № 2: Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати	8				-	8	
Тема № 3: Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей	10		2		-	8	
Тема №4 Ринок як економічна форма організації функціонування економіки	10	2			-	8	
Тема №5: Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин	10				-	10	
Тема №6: Витрати виробництва, ціна і прибуток	10		2		-	8	
Тема №7: Ринок праці і заробітна плата	10	2			-	8	
Тема №8: Макроекономічна рівновага й економічне зростання в національній економіці	12	-	2		-	10	
Тема №9: Засоби і напрями державного регулювання економіки	12		2		-	10	
Всього за семестр №1:	90	6	8		—	76	Залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1: Економічна теорія як наука		
1	Законспектувати питання: 1. Основні етапи розвитку економічної теорії 2. Розвиток економічної думки в Україні 3. Приватизація: сутність, принципи, наслідки. 4. Конституція України про загальні основи економічної системи нашої держави.	Д (Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.49-58, с.77-80 (Уразов А.У., 2005), с.41-52 Д (Устименко В.А. та ін., 2011) Н1,
2	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті 3,9,
Тема № 2: Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Соціальна ефективність суспільного виробництва. 2. Межа виробничих можливостей і проблеми економічного вибору. 3. Закон спадної граничної корисності продукту. 4. Тіньова економіка: сутність, види, наслідки	(Економічна ефективність vs соціальна справедливість..., 2017), Д (Уразов А.У., 2005), с.12-15, с.23-30 Д(Чернявський С. С. та ін., 2017)
2	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті
Тема № 3: Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Трудова теорія вартості та її альтернативні концепції. 2. Грошові системи світу 3. Електронні гроші – переваги та недоліки використання 4. Процес перетворення грошей на капітал, процес самозростання вартості	О4 (Чухно А.А., 2010), с.399-407,
2	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті
Тема №4 Ринок як економічна форма організації функціонування економіки		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Моделі ринкової економіки 2. Товарна біржа. 3. Фондова біржа. 4. Форми монополістичних об'єднань та їх характеристика. 5. Антимонopolне законодавство і захист конкуренції в Україні. 6. Ринок землі: особливості формування в Україні. Ціна землі.	О4 (Чухно А.А., 2010), С.467-490, Н3, Н7, Н18-20, Н39, Н41, Н10, Н22, Н25
2	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті
Тема №5: Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Основи сучасної теорії фірми 2. Управління сучасною фірмою: сутність, методи, стилі. 3. Маркетинговий менеджмент 4. Людський капітал. 5. Торговий капітал	Д(Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.114-163, с.197-200, с. 285-290; Д21-23 Д(Підприємництво, 2018), с.16-35, 304-324
2	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті
Тема №6: Витрати виробництва, ціна і прибуток		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Альтернативні теорії прибутку 2. Доходи фірми 3. Позичковий капітал та позичковий відсоток. 4. Підприємницький дохід. 5. Методи ціноутворення в ринковій економіці 6. Трансакційні витрати	Д(Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.190-195, с.197-200, 296-301; Д(Підприємництво, 2018), с.16-35, 304-324
2	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті

Тема №7: Ринок праці і заробітна плата		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Державна політика зайнятості 2. Біржа праці. 3. Тіньова заробітна плата: причини і наслідки явища. 4. Види і форми заробітної плати	Н 9,10,14,16, 23,26,38, Д (Каліна А.В., 2015), с. 115-131;
2	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті
Тема № 8: Макроекономічна рівновага й економічне зростання в національній економіці		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Економічні цикли: види. 2. Економічні кризи: види, причини. 3. Інфляція: сутність, причини, наслідки, методи подолання 4. Безробіття як макроекономічне явище. 5. Формування та розподіл національного доходу. Види доходів в ринковій економіці.	Д (Економічна ефективність vs соціальна справедливість..., 2017), Д(Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.331-338
2	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті
Тема № 9: Засоби і напрями державного регулювання економіки		
1	Законспектувати і вивчити питання: 1. Національні моделі державного регулювання економіки 2. Соціальна політика. Коефіцієнт Джині. Крива Лоренца 3. Роль і види кредиту в економіці 4. Фінансова безпека держави 5. Державне регулювання цін, соціального захисту населення та його доходів.	Д (Економічна ефективність, моногр., 2019) Д(Мацелюх Н. П. та ін., 2019), с.222-243;
2	Написати анотацію наукової статті*	Наукові статті

* – анотація наукової статті пишеться студентом у кількості 1 на семестр

5.Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

Тема 1. Економічна теорія як наука

1. «Економікс» і основні течії сучасної економічної теорії.
2. Внесок М.І. Туган-Барановського у розвиток світової економічної науки.
3. Еволюція економічної злочинності у процесі розвитку економічних систем.
4. Економічна теорія – основа наукової економічної політики.
5. Зародження, етапи та напрямки розвитку економічної теорії.
6. Кримінальні процеси в ході трансформації відносин власності в Україні.
7. Новітні тенденції у розвитку відносин власності.
8. Приватизація та приватизаційні процеси в Україні: етапи розвитку, сучасний стан.
9. Реформування власності в Україні та його соціально-економічні наслідки
10. Розвиток економічної думки в Україні.
11. Роль права у забезпеченні ефективності функціонування сучасної економічної системи.
12. Теорія порівняльних економічних систем.
13. Формування основ постіндустріальної цивілізації.
14. Шляхи боротьби з кримінальними процесами у ході трансформації економічної системи.

Тема 2. Суспільне виробництво: зміст, фактори, результати

15. Підвищення ефективності виробництва – основа досягнення європейських стандартів рівня життя в Україні.
16. Тіньове виробництво та його вплив на структурне трансформувannya української економіки.
17. Місце і роль людини у системі сучасного суспільного виробництва.
18. Науково-технічна революція і структурні зміни у сучасному суспільному виробництві.
19. Місце і роль тіньової економіки у системі сучасного суспільного виробництва.
20. Ефективність суспільного виробництва і шляхи його підвищення.
21. Закон зростання потреб та механізм його дії.
22. Межа виробничих можливостей національної економіки України.
23. Альтернативний вибір в економіці.
24. Економічний закон поділу праці.
25. Економічні інтереси – рушійна сила соціально-економічного розвитку.

Тема № 3: Товарне виробництво. Теорії вартості та грошей

26. Історія українських грошей і грошова реформа в Україні та її наслідки.
27. Грошова система, її типи та розвиток.
28. Альтернативні теорії вартості.
29. Закон вартості та його вплив на підприємницьку діяльність.
30. Природа сучасних змін у грошовому обігу.
31. Кримінальний капітал та його форми.
32. Концепції грошей у світовій економічній науці.
33. Сучасне фальшивомонетництво, злочини з електронними грошима, наслідки і шляхи протидії.

Тема 4. Ринок як економічна форма організації функціонування економіки

34. Еволюція наукових поглядів на ринок як економічну категорію.
35. Сучасні моделі економіки ринкового типу.
36. Співвідношення права, моралі і етики в ринкових відносинах.
37. Ринкова інфраструктура й особливості її формування в Україні.
38. Модель ринкового саморегулювання економіки.
39. Кримінальні форми ринкових відносин і шляхи боротьби з ними.
40. Концепція „економіки пропозиції”.
41. Закони попиту і пропозиції та їх вплив на підприємницьку діяльність.
42. Теорія рівноваги Леона Вальраса.
43. Економічний закон конкуренції.
44. Демонізація економіки в Україні.
45. Антимонопольне законодавство і захист конкуренції в Україні.
46. Монополія та ефективність виробництва.
47. Проблеми формування ринку землі в Україні.

Тема №5. Підприємництво. Фірма в системі ринкових відносин

48. Фірма як економічний інститут ринкової економіки.
49. Світовий досвід і проблеми розвитку малого бізнесу в Україні.
50. Фонди фірми та ефективність їх використання.
51. Корпоративний капітал та його форми.
52. Управління підприємством: новий погляд на функції менеджера.
53. Маркетинговий менеджмент.
54. Рейдерство як негативне явище в економіці України.

Тема №6. Витрати виробництва, ціна і прибуток

55. Класифікація витрат виробництва в „Економікс”.
56. Альтернативні теорії прибутку.
57. Факторний аналіз прибутку і шляхи його збільшення.
58. Ціна: сутність, види, методи ціноутворення.
59. Трансакційні витрати: сутність, роль в економіці.

Тема №7. Ринок праці і заробітна плата

58. Механізм виникнення і функціонування ринку праці в Україні.
59. Динаміка рівня життя в Україні у ХХІ столітті та система показників його оцінки.
60. Сутність і механізм розподілу доходів.
61. Державна політика зайнятості та соціальний захист населення.
62. Ефект заміщення і ефект доходу на ринку праці.
63. Японський досвід довічного наймання робочої сили.

Тема №8. Макроекономічна рівновага й економічне зростання в національній економіці.

64. Основні макроекономічні показники, їх сутність та методи обчислення.
65. Методи розрахунку ВВП за витратами та прибутками.
66. Валовий національний продукт: натуральний та вартісний склад.
67. Кримінальні фактори в економіці України як чинники економічної нестабільності і шляхи боротьби з ними.
68. Економічне зростання та проблеми збереження екологічного середовища в Україні.
69. Циклічність як форма економічного розвитку.
70. Інфляція в Україні: причини, види, шляхи подолання.

Тема №9. Засоби і напрями державного регулювання економіки

71. Держава як суб'єкт економічних відносин.
72. Економічні функції держави.
73. Модель ринкового саморегулювання економіки.
74. Господарський механізм змішаної економіки.
- 75.** Роль права у забезпеченні ефективності функціонування господарського механізму.
76. Кредит: сутність, функції і форми, роль у розвитку макроекономічних процесів.
77. Бюджетний дефіцит і державний борг: шляхи подолання.
78. Податкова реформа в Україні.
79. Соціальна політика в Україні.
80. Соціальне партнерство: досвід і проблеми.
81. Фінансова безпека держави

5.1.2. Теми курсових робіт – не передбачено навчальним планом

5.1.2. Теми наукових робіт

1. Наукові погляди на власність як економічну та юридичну категорії.
2. Економічна теорія прав власності як „правил гри” в господарській системі.
3. Трансформація відносин власності в Україні.
4. Структурно-інноваційна перебудова виробництва – основа сталого розвитку вітчизняної економіки.
5. Економічне зростання і проблема збереження екологічного середовища в Україні.
6. Сучасні напрями конкурентної політики в Україні.

7. Сучасний стан безробіття у Сумській області.
8. Проблеми і перспективи розвитку малого бізнесу в Сумській області.
9. Соціальне партнерство як фактор подолання трудової експлуатації.
10. Державний борг України: причини, масштаби і шляхи подолання.
11. Підвищення ефективності виробництва – основа досягнення європейських стандартів рівня і якості життя.
12. Стан і шляхи подолання інфляції в Україні.
13. Основні напрями удосконалення заробітної плати.
14. Можливі наслідки інтеграції України до СОТ та ЄС.
15. Розвиток підприємницьких структур бізнесу в умовах глобалізації та європейської інтеграції.
16. Соціальний захист населення: проблеми та особливості.
17. Державне регулювання розвитку регіонів в умовах ринку.
18. Державна та ринкова складові регулювання соціально-економічного розвитку регіону.
19. Регіональна економічна політика як складова економічної політики держави.
20. Роль права у забезпеченні ефективності функціонування сучасної економічної системи.
21. Соціально-орієнтована ринкова економіка: сутність та проблеми функціонування
22. Механізм забезпечення економічної безпеки країни.
23. Сутність і масштаби тіньової економіки в Україні.
24. Тінізація економіки Сумської області.
25. Наслідки та шляхи подолання тіньової економіки.
26. Нова економіко-правова політика по легалізації тіньової економіки.
27. Наркобізнес як фактор загрози національній безпеці.
28. Фальшивомонетництво: наслідки і шляхи протидії.
29. Проблема кіберзлочинності.
30. Фондовий ринок і проблеми фінансової безпеки.
31. Корупція й актуальні проблеми боротьби з нею.
32. Торгівля людьми і актуальні проблеми боротьби з нею.
33. Проблеми захисту інтелектуальної власності в Україні.
34. Деякі питання фіктивного банкрутства.
35. Рейдерство – сутність, причини, наслідки для економіки.
36. Технології відмивання „брудних” грошей.
37. Ринок кримінального використання природних ресурсів.

6. Методи навчання

Аудиторні заняття проводяться у формі читання проблемно-евристичних лекцій; семінарських занять, на яких студенти і слухачі повинні якісно опрацювати новий матеріал на рівні вмінь і навичок, закріпити отримані теоретичні знання.

Семінар є активною формою навчального процесу, який передбачає обговорення під керівництвом викладача підготовлених студентами доповідей і повідомлень чи проблемного питання, участь студентів у дискусіях, виступи з доповненнями до відповідей колег. На семінарах студенти розширюють,

поглиблюють і зміцнюють набуті на лекціях і під час самостійної роботи знання, накопичують у пам'яті нові факти, положення, вчаться критично аналізувати документи і матеріали, набувають навиків публічних виступів, ведення полеміки, обстоювання власних поглядів, виробляють уміння користуватися науковою термінологією й поняттями.

Методика вивчення навчальної дисципліни в цілому передбачає впровадження педагогіки співробітництва, комунікативної культури, педагогічного спілкування викладачів зі студентами, їх професійної етики, навчання майбутніх фахівців умінню взаємодій з людьми, керуванню колективами.

Методика викладання також передбачає оптимальне співвідношення теоретичного і практичного навчання, що дозволяє отримати у встановлені терміни студентами глибоких теоретичних знань, практичних навичок і вмінь з даної дисципліни. Забезпечується впровадження в освітній процес найновіших досягнень юридичної та економічної науки, передового педагогічного досвіду.

Для цього використовується повний комплекс основних методів навчання: словесний, наочний і практичний. З метою інтенсифікації процесу навчання, вдосконалення контролю за засвоєнням матеріалу курсу використовуються як традиційні методи викладання (від простого до складного, індукції і дедукції, повторення, звернення, послідовність, взаємозв'язок, методу аналогій, прийому переліку, форм запитань-відповідей), так і впроваджуються програмоване навчання та програмований контроль знань, ділові ігри, контрольні завдання, розв'язання задач тощо. Удосконалення методики передбачає широке використання технічних засобів і активних форм навчання (лекцій-дискусій, ділових ігор, тестів різного рівня складності).

Науковими і методологічними основами навчальної дисципліни виступають першоджерела класиків економічної теорії, досягнення світової економічної науки, сучасна практика ринкової трансформації в Україні та інших країнах.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

7.1. Контрольні питання, які виносяться на підсумковий контроль (залік).

1. Зародження і основні етапи становлення розвитку економічної теорії: меркантилізм, фізіократи, класична політекономія, марксистська політекономія.
2. Економіка і основні напрямки сучасної економічної теорії: неокласицизм, неолібералізм, монетаризм, кейнсіанство, інституціоналізм, кейнсіанство, неокласичний синтез.
3. Розвиток економічної думки в Україні.
4. Визначення предмету економічної теорії у співвідношенні з політекономією та Економікс.
5. Функції і структура економічної теорії та її місце в системі економічних наук. Економічна теорія – основа наукової економічної політики.
6. Загальні (філософські), загальнонаукові і спеціальні методи економічної теорії.
7. Позитивна і нормативна економічна теорія.
8. Категорії і закони економічної теорії та їх класифікація.

9. Економічні потреби, їх сутність і структура.
10. Закон зростання потреб і обмеженість ресурсів. Крива виробничих можливостей.
11. Економічні інтереси, їх види та координація.
12. Поняття економіки і економічної системи суспільства, їх структура і критерії класифікації. Загальний економічний закон розвитку економіки (закон адекватності).
13. Сучасні типи економічних систем: традиційна, ринкова, командна, перехідна, змішана.
14. Юридичний і економічний зміст власності. Історичний розвиток домінуючого об'єкту і суб'єктів власності.
15. Історичні типи, види і форми власності. Багатоманітність сучасних форм власності.
16. Роздержавлення і приватизація власності в Україні. Кримінальні процеси в ході трансформації відносин власності.
17. Сутність і структура суспільного виробництва як основи життя і розвитку людського суспільства.
18. Ресурси і фактори виробництва, їх взаємодія і розвиток. Зростаюча роль людського фактора.
19. Соціальна й економічна ефективність суспільного виробництва, їх сутність і показники.
20. Загальні форми суспільного виробництва. Виникнення, сутність і форми товарного виробництва.
21. Товар і його властивості. Двоїстий характер праці, втіленої в товарі.
22. Закон вартості, механізм його дії та функції. Альтернативні теорії вартості.
23. Сутність і функції грошей. Історичні форми грошей.
24. Грошова система і сучасні зміни у грошовому обігу.
25. Закони грошового обігу і методи його регулювання.
26. Суть, причини, типологія і шляхи подолання інфляції. Особливості інфляційного процесу в Україні.
27. Виникнення, сутність і функції ринку.
28. Система і структура ринку: типи, моделі і види.
29. Інфраструктура сучасного ринку.
30. Особливості становлення ринкових відносин в Україні. Соціально орієнтована ринкова модель для України.
31. Попит і його детермінанти. Закон попиту.
32. Пропозиція та її детермінанти. Закон пропозиції.
33. Ринкова ціна та ціноутворення.
34. Конкуренція: сутність, види і форми та роль у розвитку економіки. Закон конкуренції.
35. Причини виникнення, сутність монополій та їх класифікація.
36. Сучасні форми монополістичних об'єднань.
37. Антимонопольна політика держави. Антимонопольне законодавство і демонополізація в Україні.
38. Товарна біржа: сутність, функції та механізм діяльності.
39. Перетворення грошей у капітал і виробництво додаткової вартості, її норма, маса і способи збільшення.
40. Соціально-економічний зміст капіталу та його структура.

41. Фондова біржа та механізм її функціонування.
42. Робоча сила як товар та її властивості.
43. Ринок робочої сили (праці) і його структура. Особливості формування національного ринку праці в Україні.
44. Біржа робочої сили і механізм її функціонування. Державна служба зайнятості в Україні.
45. Сутність, функції та види заробітної плати.
46. Форми і системи заробітної плати та її диференціація.
47. Прибуток: суть та механізм утворення. Норма і маса прибутку, рентабельність.
48. Позичковий капітал та позичковий відсоток. Підприємницький дохід.
49. Рента та орендна плата як форма доходу від власності.
50. Сутність, функції види та роль підприємництва. Розвиток підприємництва в Україні.
51. Підприємства (фірма), його основні види та організаційно-правові форми.
52. Кругообірот і оборот підприємницького капіталу.
53. Торговий капітал.
54. Сутність витрат виробництва та їх види. Класифікація витрат виробництва в „Економікс”.
55. Національна економіка: сутність, структура і особливості.
56. Сучасні форми суспільного продукту та макроекономічні показники за системою національного рахівництва (СНР).
57. Тіньовий сектор в економічному відтворенні, його масштаби, та особливості в економіці України.
58. Нагромадження як матеріальна основа розширеного відтворення.
59. Зміст економічного зростання, його показники, типи і чинники.
60. Економічна рівновага, циклічні коливання і кризи в економіці та антициклічне регулювання.
61. Теоретичні основи і моделі державного регулювання економіки.
62. Основні форми і методи державного регулювання ринкової економіки.
63. Необхідність, сутність і функції фінансів. Фінансова система та її структура.
64. Державний бюджет, його формування і використання. Бюджетний дефіцит і державний борг.
65. Система оподаткування і фіскальна політика.
66. Податки і збори: сутність, види
67. Банки, їх функції і види. Методи сучасної монетарної політики НБУ.
68. Сутність, функції і форми кредиту.
69. Державне регулювання цін, соціального захисту населення та його доходів.

7. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять

і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок студентом (слухачем) з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Студент (слухач), який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \cdot 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках студентів (слухачів), залікових книжках. **Присутність студентів (слухачів) на проведенні підсумкового контролю (екзамену) обов'язкова.** Якщо студент (слухач) не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-

педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (заліку), які використовуються при розрахунку успішності студентів (слухачів), становить – **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (заліку).

$$\text{Підсумкові бали на навчальній дисципліні} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Студент (слухач), який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії. Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Студентам (слухачам), які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку навчальних занять у наступному семестрі. Студенти (слухачі), які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Критерії оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*роботу на семінарських заняттях, виконання самостійних навчальних та індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Кафедрою визначено такі вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 5 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, вирішити контрольне завдання тощо.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

При формуванні системи критеріїв оцінювання якості навчання враховуються: 1) рівень знань; 2) навички самостійної роботи; 3) уміння застосувати знання на практиці.

Визначаючи рівень знань, слід брати до уваги:

- глибину і міцність знань;
- рівень мислення;
- вміння синтезувати знання по окремих темах;

- вміння складати розгорнутий план відповіді;
- давати точні формулювання;
- правильно користуватись понятійним апаратом;
- культура відповіді (грамотність, логічність і послідовність викладу);
- виконання навичок і прийоми виконання семінарських завдань.

Навички самостійної роботи передбачають:

- навички пошуку необхідної літератури;
- орієнтацію в потоці інформації по обраній спеціальності;
- навички ведення записів (складання простого і розгорнутого плану, конспекту, реферату, виступу, а також навички науково-пошукової роботи.

Уміння застосувати знання на практиці.

- реалізація на семінарських заняттях.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за національною шкалою, в балах і за шкалою ECTS

8. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
			Оцінка	Пояснення
12	97 – 100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
11	94 – 96			
10	90 – 93			
9	85 – 89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
8	80 – 84			
7	75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
6	70 – 74	Задовільно ("зараховано")	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
5	65 – 69			
4	60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
3	40 – 59	Незадовільно („не зараховано")	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу засвоєний частково , практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не

2	21 – 40		виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1	1 – 34	F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , потрібні практичні навички роботи не сформовані , усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

9. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Нормативна основна

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 № 2456-VI/Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50-51. с.572 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18(2.05.2003). Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
4. Земельний Кодекс України: Закон України № 2768-III від 25 жовтня 2001 року. Урядовий кур'єр. 15 листопада 2001 року. № 211-212.
5. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. №13-14, № 15-16, № 17 . Ст.112; URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
6. Цивільний кодекс України: Закон України № 435-IV від 16.01.2003 та змінами від 31.03.2019р. Відомості Верховної Ради України. 2003 № 40(03.10. 2003). Ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
7. Про Акціонерні товариства: закон України №514-VI від 17.09.2008 р. та змінами від 01.01.2019р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2008, № 50-51, ст.384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>
8. Про Антимонопольний комітет України: Закон України № 3659-XII від 26.11.1993 та змінами від 19.09.2019. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 50(14.12.1993). Ст. 472. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>
9. Про банки і банківську діяльність Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 5-6. Ст.30. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
10. Про вдосконалення державного регулювання у сфері зайнятості населення та ринку праці в Україні: Указ Президента України № 1073/2005 від 11.07.2005. Офіційний вісник України. 2005. № 2829.07.2005. Ст. 1614 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1073/2005#Text>

11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення Законпроект від 20.09.2019 №2178-10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>
12. Про державну допомогу суб'єктам господарювання: Закон України № 1555-VIII від 01.07.2014 із змінами від 03.07.2018р. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 34, ст.1173 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18#Text>
13. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України № 1602-III від 23.03.2000 із змінами від 02.12.2012. *Голос України*. 2000. 5 травня. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>
14. Про загальнодержавну комплексну програму розвитку високих наукоємних технологій: Закон України від 09.04.2004 № 1676-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 32. ст.384 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1676-15#Text>
15. Про Державний бюджет України на 2019 рік Закон України № 2629-VIII від 23.11.2018 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2629-19>
16. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України № 1533-III від 02.03.2000. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 22 (02.06.2000). Ст.171. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
17. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України №1629-IV від 18.03.2004 із змінами від 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>
18. Про зайнятість населення: Закон України № 5067-VI від 05.07.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 24 (14.06.2013). Ст. 243. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
19. Про запобігання корупції: Закон України № 1700-VII від 14.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
20. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 № 236/96-BP/ URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
21. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11 січня 2001 року №2210 – III // *Український кур'єр*. 2001, №50. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
22. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 за № 679-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 29. Ст.238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
23. Про обіг земель сільськогосподарського призначення: Проект Закону України від 4 жовтня 2010р.
24. Про оплату праці : Закон України № 108/95 від 24 березня 1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 17(25.04.1995). Ст.121 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
25. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України 2697-VIII від 28.02.2020р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19>
26. Про оренду державного та комунального майна: Закон України № 157-IX від 03.10.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20>
27. Про оренду землі: Закон України від 6 жовтня 1998 р. *Урядовий кур'єр*. 1998. № 203-204.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14>

28. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 за № 962-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. N 39(26.09.2003). Ст. 349. Редакція від 18.12.2017
29. Про прожитковий мінімум: Закон України №966-XIV від 15.07.99 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14>
30. Про приватизацію державного і комунального майна Закон України № 2269-VIII від 18.01.2018. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2018. № 12. ст.68. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19>
31. Про природні монополії: Закон України № 1682-III від 20.04.2000. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 30(28.07.2000). Ст. 238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>
32. Про ратифікацію Протоколу до Угоди про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами про Рамкову угоду між Україною та Європейським Співтовариством про загальні принципи участі України в програмах Співтовариства: Закон України від 21.09.2011 №3764-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3764-17#Text>
33. Про ратифікацію Угоди між Європейським Союзом і Україною про визначення загальної схеми участі України в операціях Європейського Союзу із врегулюванням криз: Закон України №137-VI від 06.03.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-17#Text>
34. Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі: Закон України № 250-VI від 10.04.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/250-17> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_049#Text
35. Про товарну біржу: Закон України від 10 грудня 1991 р. *ВВР України*. 1991. № 10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>
36. Про ціни і ціноутворення: Закон України № 5007-VI від 21.06.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 19-20 (17.05.2013). Ст. 190 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>
37. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 р. *Офіційний вісник України*. 2006. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
38. Про фермерське господарство: закон України № 973-IV від 19.06.2-18. та змінами від від 15.08.2018. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 45. стаття 363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>
39. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз: Закон України № 994_850 від 18.06.2007. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_850.
40. Про концепцію сталого розвитку населених пунктів: Постанова Кабінету Міністрів України № 1359-XIV від 24.12.1999. *Офіційний вісник*. 2000. № 1 (21.01.2000). Ст. 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1359-14#Text>
41. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Про інтенсифікацію співробітництва України з Європейським Союзом у рамках єврорегіонів та перспективи транскордонного співробітництва: Постанова Верховної Ради України від 27.06.2007 №1242-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1242-16>

42. Про заходи щодо активізації євроінтеграційного прикордонного співробітництва: Указ Президента України №1236/2007 від 19.12.2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1236/2007>.
43. Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки / Верховна Рада України. Офіц. вид. *Відомості ВВР*. 1998. № 38 (13.10.1998). Ст. 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80>
44. Положення про порядок проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0139-02#Text>
45. Національна економічна стратегія до 2030 року: затв. Постановою Кабінету міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>

Основна

1. Основи економічної теорії : навч. посіб. / Т. Ф. Ларіна, Н. В. Павленко, В. Ю. Прокопенко та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ФОП В.П. Тарасенко, 2015. 310 с. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7766>
2. Основи економічної теорії та судової бухгалтерії: навч. посіб. /Т.Ф. Ларіна, Н.В. Павленко, С.О. Ткаченко, В.А. Фурса; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 328 с. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7766>
3. Камінська Т. М. Основи економічної теорії. 2-е вид., випр. К.: ВСВ «Медицина», 2018. 222с. URL: <https://www.medpublish.com.ua/images/pdf/74988.pdf>

Допоміжна

1. Банківська система України: монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренева, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2010. 187 с. URL: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/K_BS/Koreneva_001.pdf
2. Економіка підприємства: навчальний посібник / О. М.Бандурка, Є. В. Ковальов, М. А.Садиков, О. С. Маковоз; за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС. 2017. 192 с. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1178>
3. Економічна теорія / Н. П. Мацелюх, Л. М. Касьяненко, І. А. Максименко [та ін.] ; Ун-т ДФС України. Ірпінь, 2019. 478 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ, т. 56). URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/4227/1/4064_IR.pdf
4. Економічна ефективність vs соціальна справедливість: пріоритети розвитку України на етапі подолання кризи : кол. моногр. / НАН України, Секція суспільних і гуманітарних наук. Київ, 2019. 350 с. URL: https://idss.org.ua/arhiv/monografia_2019.pdf
5. Економічні теорії в системі наукових економічних знань : 2-ге вид. перероб. та доп. Навчальний посібник /Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, КрушП.В., Мартиненко В.В., М.М. Теліщук та ін. К. : Видництво «Центр учбової літератури», 2016. 226 с. URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/633/1/588_IR.pdf
6. Калина А. В. Ринок праці (національний та міжнародний аспекти). К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2015. 216 с.: іл. Бібліогр. : с. 210-213. URL: http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/rynok_praci.pdf
7. Людський розвиток в Україні. Оцінка та прогноз рівня життя населення: кол. моногр. / за ред. Е.М. Лібанової; НАН України, Ін-т демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи. Київ, 2019. 270 с. URL: https://idss.org.ua/arhiv/monografia_2019.pdf
8. Молдован О. О. Стратегія реформування системи державних фінансів України: завдання, пріоритети, механізми: аналіт. доп. К. : НІСД, 2014. 48 с. URL: http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Moldavan_ekon-ea5f2.pdf

9. Організаційно-економічний механізм протидії злочинам в економічній сфері : монографія / За ред. Черевка О.В., Мігус І.П., Гнилицька Л.В. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А. Черкаси, 2016. 466 с. URL: <http://eprints.cdu.edu.ua/4048/1/55153536.pdf>
10. Основи економічної теорії: підруч. / за заг. ред. Л.С. Шевченко. Харків: Право, 2016. 448 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KOMPLEKS/ET/KURS/OSNOVA_ET/EkonomTeoria.pdf
11. Підприємництво, торгівля і біржова діяльність: підручник / під заг. ред. І. М. Сотник, Суми. 2018. 572 с. <file:///C:/Users/A351~1/AppData/Local/Temp/6808472.pdf>
12. Сенишин О. С. Державне регулювання економіки : навч. посібник / О. С. Сенишин, М. О. Горинь, О. О. Кундицький. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. 334 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10/PIDRUCHNYK_DERZHAVNE-REHULYUVANNYA-EKONOMIKY_Senyshyn-Horyn-Kundytskyi.pdf
13. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / [Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А.]. К: ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2017. 188 с. URL: http://eef.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Book_sotsialne-pidpryyemnytstvo_pidruchnyk.pdf
14. Структурні трансформації у світовій економіці: виклики для України / Аналітична доповідь / В.Сіденко (керівник проекту) та ін. Київ: Заповіт, 2017. 182с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2017_svit_ecovom_Annotation.pdf
15. Тіньова економіка в Україні: стан, тенденції, шляхи подолання : аналіт. огляд / [упоряд.: С. С. Чернявський, В. А. Некрасов, А. В. Титко та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. 152 с. URL: https://www.naiu.kiev.ua/files/naukova-diyalnist/naukovi-zaxodi/zbirniki/2017/tin_ekon.pdf

Наукові статті

1. Vdovichena , O., Vidomenko , O., Tkachuk, S., Zhuzhukina , N., & Lukianykina , O. (2022). The use of information in the world economy: globalization trends. *Futurity Economics&Law*, 2(4), 4–11. <https://doi.org/10.57125/FEL.2022.12.25.01>
2. Lukianykhin V., Lukianykina O., Provozin N. "Bottleneck" in the system of state governance through complex ecological programs realization in Ukraine. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2018. № 3. С. 7-14. DOI: 10.21272/1817-9215.2018.3-1. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/76973/1/Lukianykhin_Lukianykina_Provozin_visnyk.fem.pdf
3. Lukianykina, O., Suprunenko, S., Slavkova, A., Skorba, O., & Zavrzhnyi, K. (2024). Digital Innovations in the Fiscal Policy of Ukraine: Promoting Sustainable Economic Development. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 14(4), 77–86. <https://doi.org/10.32479/ijefi.16202>
4. Svitlana Rybalchenko, Olena Lukianykina, Chinara Alamanova, Volodymyr Saienko, Tatiana Sunduk Anti-crisis management of banking institutions: current problems and prospects for improvement. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Збірник наукових праць. № 5 (46), 2022. С.29-39. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.46.2022.3907>
5. Артёмов Т. І. Європейські цінності: ліберальна доктрина крізь призму методології політичної економії. *Економічна теорія*. 2019. № 4. С. 5-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_4_3.

6. Бандура О.В. Загальна модель економічних циклів – модель кумулятивної неефективності ринків. *Економічна теорія*. 2016. № 1. С. 86-100. URL: <https://doi.org/10.15407/etet2016.01.086>
7. Бандура О.В. Ефективність монетарної (регуляторної) політики та стале зростання. *Економічна теорія*. 2017. № 1. URL: <https://doi.org/10.15407/etet2017.01.077>
8. Безух О. Товар і майнові відносини в умовах економічної конкуренції. *Підприємництво господарство і право*. 2017. № 4. С.54-58. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/4/12.pdf>
9. Блага В.В. Марченко І.Ю., Кобзарєва Г.Ю. Приватизація державного майна як шлях виходу з кризи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип.10. С.140-143. URL: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/30.pdf>
10. Бурлай Т. В. Оновлення соціального виміру Євросоюзу: основні причини, підходи ЄС та орієнтири для України. *Економічна теорія*. 2017. № 2. С. 69-83 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2017_2_7.
11. Відлер О. М. Теоретичні підходи до визначення поняття механізми державного управління у сфері протидії нелегальній міграції. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. Вип. 3. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/3_2016/21.pdf
12. Гой Н.В., Пилипенко Н.М. Лук'янихіна О.А. Аналіз впливу міграції на економіку та валовий внутрішній продукт країн ЄС. *Успіхи і досягнення у науці (Серія «Право», Серія «Освіта», Серія «Управління та адміністрування», Серія «Соціальні та поведінкові науки»)*. № 4(4). 2024. С.676-688. [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4\(4\)-676-687](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-4(4)-676-687)
13. Дюк А. А. Еволюція теоретичних положень концепції соціального підприємництва. *Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка*. 2019. Вип. 809. С. 3-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchu_ec_2019_809_3
14. Єсінова Н. І. Сучасні проблеми якості трудового життя населення України. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2018. Вип. 2. С. 165-171. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2018_2_16
15. Єфименко Т. І. Система управління державними фінансами України: проблеми економічної безпеки. *Економіка України*. 2018. № 11-12. С. 28-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_11-12_4
16. Жаліло Я.А. Особливості реалізації економічної політики держави в умовах сучасних тенденцій суспільного розвитку. *Економічна теорія*. 2016. № 1. С.39-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_1_5.
17. Жукова Л.Ж. Альтернативність економічного розвитку держави з погляду інституційного підходу перетворень. *Економічна теорія*. 2016 № 3. С.33-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2016_2_4
18. Зелінська А.М., Копитова І.В. Сучасний стан та тенденції розвитку ринку праці в Україні. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. №17. С.562-565. URL: <http://global-national.in.ua/archive>
19. Зюрь Д. В. Сутність та чинники розвитку економічної системи. Державне будівництво. 2016. № 2. С. 1-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2016_2_6
20. Йолтуховська О. Ю. Сутність поняття "капітал": історичний аспект. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 3. С. 8-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_3_4.
21. Івченко Л. В., Удовик Н.Л. Власний капітал: джерела формування та функції. Молодий вчений. 2016. № 1(1). С. 55-59. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_1\(1\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_1(1)_15)
22. Костриця В. І., Бурлай Т. В. Сучасна політика ЄС щодо скорочення неформальної зайнятості та адаптація її підходів в Україні. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2016. № 3. С. 32-39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2016_3_9

23. Крючкова І. В. Економічна теорія та природний закон. *Економічна теорія*. 2019. № 2. С. 5-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_2_3.
24. Кудряшов В. П. Імперативи та ризики накопичення державних запозичень. *Економіка України*. 2018. № 6. С. 26-43. http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_6_4
25. Лазебник Л. Л. Оновлення основних засобів в Україні: проблеми їх амортизації та використання. *Економіка України*. 2018. №8. С. 62-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_8_6
26. Леонова О. О. Сутність та місце тіньової діяльності підприємств в структурі економіки. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAG E_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/apr_2016_2_4.pdf
27. Липов В.В. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. *Економіка України*. 2018. № 3. С. 3-18 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_3_3
28. Лібанова Е. Нерівність в українському суспільстві: витоки та сучасність. *Економіка України*. 2014. № 3. С. 4-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2014_3_2
29. Лукашова Л. В. Імперативи розвитку малого підприємництва в Україні. *Економіка України*. 2018. № 9. С. 112-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_9_11.
30. Лук'янихіна О.А. Вплив корупції як асоціального економічного явища на перспективи реалізації євроінтеграційних цілей України. *EUROPEAN INTEGRATION OF ECONOMICS, EDUCATION AND LAW: Proceedings of the International Scientific Conference, March 22-23, 2018*. Warsaw: BMT Eridia Sp. z o.o. Wydawnictwo Erida, 2018, p. 352.P.184-187 URL: <http://www.otei.odessa.ua/wp-content/uploads/2018/03/Warsawa-International-Conference-2018.pdf>
31. Лук'янихіна О.А. Рейдерство: причини та негативні наслідки для розвитку ринкового бізнес-середовища в Україні. *Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави* : тези доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 лист. 2018 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С.259-261. URL: file:///C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B0/Downloads/Kharkivskyi%20natsionalnyi%20universytet%20vnutrishnikh%20sprav%2025%20rokiv%20dosvidu%20ta%20pohliad%20u%20maibutnie_1994_2019.pdf
32. Лук'янихіна О.А., Александрова Л.І.. Гендерно-орієнтовне бюджетування: стан та перспективи впровадження в Україні. *Актуальні проблеми правової науки і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції*: Збірник матеріалів XI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 24-25 травня 2019 року) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 160-163. URL:<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/6618>
33. Лук'янихіна О., Лук'янихін В. О., Білокур І. Виклики для регіонів України у період воєнного стану. *Європейський вибір України, розвиток науки та національна безпека в реаліях масштабної військової агресії та глобальних викликів XXI століття (до 25-річчя Національного університету «Одеська юридична академія» та 175-річчя Одеської школи права)*: Міжнародна науково-практична конференція (17 червня 2022 р. Одеса) : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (м. Одеса, 17 червня 2022 р.) / за загальною редакцією С. В. Ківалова. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Т. 1. С. 887-890. URL: <http://surl.li/enlda>
34. Лук'янихіна О.А., Виганяйло С.М. Статистичні методи для цілей науки і практики. *Наше право* №2, 2023. С.192-195. DOI:

- <https://doi.org/10.32782/NP.2023.2.27> URL: http://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/NP-2023-2/NP_2023_2_192.pdf
35. Лук'янихіна О.А., Лук'янихін В.О. Аналіз чинників до навчання у студентів-іноземців через теорію потреб. *Мова, історія, культура у лінгвокомунікативному просторі*: збірник наукових праць / [упор. Л. В. Біденко]. Суми: Сумський державний університет, 2017. Вип. 4. С.220-227.
36. Лук'янихіна, О.А., Лук'янихін, В.О. Діяльність правоохоронних органів у контексті забезпечення державою суспільних благ. *Шлях успіху і перспективи розвитку» (до 26 річниці заснування Харківського національного університету внутрішніх справ)* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 листоп. 2020 р.) / редкол.: Д. В. Швець (голова), О. М. Бандурка, С. М. Гусаров та ін. ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. С.283-286. URI: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9722>
37. Лук'янихіна О. А., Дементов В.О., Парфентій Л.А. Антикризисні інструменти соціально-економічного розвитку громад у воєнний та повоєнний час. *Бізнес інформ.* 2023. №11.С.61-69 [Index Copernicus](#)
38. Лук'янихіна О. А., Дементов В.О., Кобко Р. Соціальна політика як основа добробуту населення країни. *Наше право* №3, 2023. С.209-213. DOI <https://doi.org/10.32782/NP.2023.3.31> URL: http://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/NP-2023-3/NP_2023_3_209.pdf
39. Луніна І. О., Білоусова О. С. [Реформування податку на прибуток підприємств у контексті забезпечення стійкості державних фінансів](#). *Економіка України*. 2018. №7. С. 46-58.
40. Магас В. М. Підприємництво та конкуренція – основні чинники розкриття економічного потенціалу суспільства. *Економічна теорія*. 2019. № 2. С. 44-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_2_5.
41. Мазуров С.А. Сутність поняття "робоче місце" на мікро- та макрорівнях економіки [Ринок праці та зайнятість населення](#). 2016. № 1. С. 41-45. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2016_1_11
42. Мардус Н. Ю. Процес товарно-грошових відносин у концепції дослідження внутрішнього ринку товарів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Випуск 17, частина 1. С.149-152 URL:http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/17_1_2018ua/35.pdf
43. Мельник О. В. Результативність управління капіталом вітчизняних промислових підприємств. *Бізнес-навігатор*. 2019. Вип. 6. С. 104-109.: URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2019_6_20.
44. Мельник Т. М. [Зовнішня торгівля послугами у контексті постіндустріального розвитку України](#). *Економіка України*. 2018. №9. С. 26-36. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2018_9_4.
45. Михайлова Ю.Г., Самоусєнкова О. В. Аналіз динаміки середньої заробітної плати в Україні. *Статистика – інструмент соціально- економічних досліджень* : збірник наукових студентських праць. Випуск 3. Частина І. Одеса, ОНЕУ. 2017. С. 106-113 URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6560/1/Аналіз%20динаміки%20середньої%20заробітної%20плати%20в%20Україні.PDF>
46. Міночкіна М. Н. Дослідження інституту власності в контексті сучасних трансформацій соціально-економічних систем. *Економічний вісник Донбасу*. 2020. № 2. С. 229-237. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecvd_2020_2_27
47. Мозоль Наталія Правове забезпечення євроінтеграційних процесів України. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №9. С.170-174

48. Осецький В. Л. Кириченко Є. М. Людський капітал в структурі національного багатства країни. *Економічна теорія*. 2019. № 3. С. 29-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_3_4.
49. Подлесна В. Г. Соціально-економічні цикли в умовах цифрової економіки. *Економічна теорія*. 2019. № 2. С. 29-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_2_4.
50. Прищенко Н. А. Тіньова економіка, сутність, прояви, соціально-економічні наслідки. *Наукові записки. Серія: Право* / Ред. кол.: Є. Ю. Соболь, В. Г. Гриценко, О. В. Батанов та ін. Випуск 4. Кропивницький : ТОВ «Полімед-Сервіс», 2018. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/2869>
51. Пшик Б.І. Сучасні напрями дослідження у сфері управління стійкістю грошового обігу: методологічний аспект. 2018. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/8.pdf
52. Риндзак О. Т. Інгібування міграційних втрат людського потенціалу України. *Економіка України*. 2019. № 9-10. С. 79-91.
53. Седляр Д.О. Потреби українців на сучасному етапі: економічний аспект *Причорноморські економічні студії*. Випуск 2017. С. 6-12. URL: http://bses.in.ua/journals/2017/16_2017.pdf
54. Сергій Бенедисюк, Юлія Янюк Перспективи запровадження ринку землі в Україні. *Юридична газета*. 2019. №33-34 (687-688). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/perspektivi-zaprovadzhennya-rinku-zemli-v-ukrayini.html>
55. Сидорович О. Ю. Інституціональні проблеми економічного розвитку. *Економічна теорія*. 2017. № 2. С. 19-33.
56. Степаненко С. С. Пріоритетне значення товарного виробництва для стабільного розвитку та подолання кризових явищ в економіці. *Вісник Національної академії державного управління*. С.252-258. URL: <http://visnyk.academy.gov.ua>
57. Табанова А. І., Сало Я. В. Інноваційні форми зайнятості в сучасній економіці України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. №. 30 (69), № 1. С. 95-99. URL: http://econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_1/20.pdf
58. Тенденції тіньової економіки в Україні у січні-вересні 2018 року. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>
59. Тимчишин-Чемерис Ю. В. Вплив еволюційних процесів на форми грошей. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука» . 2017. № 1. С. 132-138. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_1\(2\)_28](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_1(2)_28).
60. Уманців Ю. М., Міняйло О. І. Економічна політика держави за умов глобальних трансформацій. *Економіка України*. 2018. № 9. С. 37-49.
61. Федунчик Л. Г. Ринок праці в Україні: проблеми та напрями їх вирішення. Ринок праці та зайнятість населення. 2016. № 2. С. 31-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rpzn_2016_2_8
62. Харазішвілі Ю. Світло і тінь економіки України: резерви зростання та модернізації. *Економіка України*. 2017. № 4. С. 22-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2017_4_3
63. Цимбал Л. І. Інтелектуальний потенціал розвитку економіки в глобальному середовищі: український контекст. *Економіка України*. 2019. № 1. С. 34-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2019_1_4
64. Чечель О. М. Принципи та механізм державного регулювання економіки. *Вісник АМСУ. Серія «Державне управління»* № 2 (9), 2013 р. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/388/1/18.pdf>

65. Шевченко Л.С. Нематеріальна економіка та управління формуванням і використанням інтелектуального капіталу. *Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"*. Серія: Економічна теорія та право. 2013. № 3. С. 217-351. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2013_3_25
  66. Шевчук В. О. Знання як чинник виробництва: дискусійні питання. *Водний транспорт*. 2016. Вип. 1. С. 130-138. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vodt_2016_1_23.
  67. Шелудько Н. М. Згортання нетрадиційної грошово-кредитної політики: обмеження і перспективи. *Економічна теорія*. 2019. № 4. С. 68-80. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_4_7.
  68. Юр'єва П. Б. Генезис форм міжнародної економічної інтеграції та їх класифікація. *Бізнес-навігатор*. 2020. Випуск 3 (59). С. 29-33. URL: http://www.business-navigator.ks.ua/journals/2020/59_2020/7.pdf
  69. Яременко О. Г. Економічна теорія у сучасному дискурсі. *Економічна теорія*. 2019. № 4. С. 93-111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_4_9.
  70. Яценко О. М. Ускова Д. С. Сучасні детермінанти та форми міжнародних торговельних суперечок. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», ф-т Міжнар. екон. відносин ; [редкол.: М. М. Палінчак (голов. ред.) та ін.]. Ужгород : Вид. дім «Гельветика», 2019. Вип. 28, ч. 2. С. 173-176. URL: <https://ir.kneu.edu.ua:443/handle/123456789/32685>*
  71. Яхно Т. П., Шимановська-Діанич Л. М. Теорії добробуту як теоретичне підґрунтя для визначення сутності сучасного споживчого ринку. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2018. Випуск 3 (131). С. 140-146. URL: [http://ird.gov.ua/sep/sep20183\(131\)/sep20183\(131\)_140_YakhnoT,ShymanovskaDianys hL.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20183(131)/sep20183(131)_140_YakhnoT,ShymanovskaDianys hL.pdf)
1. <http://www.zakon.rada.gov.ua> - офіційний сайт Верховної Ради України.
  2. <http://www.kmu.gov.ua/> — офіційний сайт Кабінету міністрів України.
  3. <http://www.minfin.gov.ua> - офіційний сайт Міністерства фінансів України.
  4. <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> – офіційний сайт Міністерства економіки
  5. <http://www.bank.gov.ua/> - офіційний сайт Національного банку України.
  6. <http://www.worldbank/org/> - офіційний сайт Світового банку.
  7. <http://www.spfu.gov.ua/ua/documents/docs-list/spf-reports.html> - офіційний сайт Фонду державного майна.
  8. <http://www.ukrstat.gov.ua> – офіційний сай Державної служби статистики України.
  9. <http://old2.niss.gov.ua> – офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень
  10. <https://amcu.gov.ua/--> офіційний сайт антимонопольного комітету України
  11. <http://www.nbuv.gov.ua> – електронні ресурси Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
  12. <http://www.business-inform.net/thematic-search/> – сайт журналу «Бізнес-інформ»